

Socialinė Gerovė

REDAGUOJA JAV LB SOCIALINIŲ
REIKALŲ TARYBOS
REDAKČINIS KOLEKTYVAS

Medžiagą siųsti: J. Šoliūnas, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

DAUG DŽIAUGSMO!

Naujųjų Metų proga mielūs šio skyrelio talkininkai ir skaitytojai sveikiname ir linkime daug nemeluoto džiaugsmo ateinančiais metais.

„SG“ redakcija

KIEK LEIDŽIAMA UŽDIRBTI?

J. ŠOLIŪNAS

Šis klausimas tampa populiariausiu metams besibai-giant. Ir tai su pagrindu. Mat, daug žmonių pradeda planuoti savo ateities piniginę būklę sekančioms metams, ir nori žinoti, kiek socialinės apsaugos sistema leidžia asmeniui uždirbti išėjus pensijon. Pravartu būtų, bent pagrindiniai, priminti uždarius varžančius įstatymus.

Sekantais — 1981 — metais pensininkams bus leidžiama uždirbti: a) sulaukusius 65 m. amžiaus — 5,500.00, arba 459.00 dol. per mėnesį; b) asmenims, žemiau 65 m. amžiaus — 4,080.00 dol., arba 340.00 dol. per mėnesį.

Asmuo, nutaręs pasitraukti pensijon nuo 1981 m. pradžios, turi teisę dirbti, iki uždarius leistą sumą turėdamas teisę gauti visus — dvyliką — čekių. Asmuo, norįs dirbti nepilną laiką, gali išdėstyti savo uždarius, leistinus uždirbti kiekvieną mėnesį, ir gales gauti visus soc. draudimo čekius. Ši taisyklė liečia tik asmenis, kurie išeis pensijon pirmą kartą sekantais — 1981 — metais.

Toliau uždarius taisyklė tampa painesnė. Sakykime, asmuo, pasitaukęs pensijon 1979 metais, dirbo 1980 m. ir numato tebedirbti ir 1981 metais. Tada virš minėtoji taisyklė begalioja tik dalinai.

Dirbant ir toliau tik metuose, kada buvo išeita pensijon, yra mėnesiniai leistieji uždarius. Po to, antruoje, trečioje ir t.t., metuose asmuo į mėnesines leistinas uždarius sumas jau neturi teisės; o turi teisę uždirbti tik metinę leistiną sumą. Sakykime, antruoje metuose asmuo dirbs ir uždirbs 10,000.00 dol., bet dirbs tik du mėnesius. Tada jis, iki nebegalės dešimt čekių (pagal seniau buvusią taisyklę tai būtų buvę galima). Dabar jau būtų atskaičiuota perdirbtoji suma iš bendros metinės uždarius sumos.

Vadinasi, asmeniui virš 65 m. amžiaus, 1981 m. būtų iš čekių atskaičiuota vienas doleris už kiekvieną du uždirbtus virš leistos sumos dolerius.

Pvz. Jonas Kalvis, būdamas daugiau 65 m., 1981 metais uždirbs 8,500.00 dol. per metus (turime prileisti, kad jis pensijon pasitraukė 1980-ju viduryje). Tada nesvarbu, kiek mėnesių dirbs 1981-iais

metais, jam iš pensijos bus atskaičiuota 1,500.00 dolerų (iš 8,500.00 dol. atimama leistina uždirbti 5,500.00 dol. suma, likutį — 3,000.00 dol. — uždarius virš leistos sumos — padaliname iš dviejų ir gauname 1,500.00 dol. sumą).

Atsimintina, kad anksčiau minėtos leistinos uždarius sumos liečia visus pensininkus ir studentus ar vaikus, gaunančius pensijas ar pašalpas, kurie dirbo už algą.

Sava prekyba besiverčiantis pensininkams leistinus uždarius taisyklė yra truputį komplikutesnė. Čia daug įtakos daro ir tai, kiek asmuo valandų dirba per mėnesį, ar tą savo prekybą operuoja pilną laiką.

Bendroji leistinių uždarius taisyklė nelinečia nedarbingumo (disability) pensijas gaunančių asmenų. Čia jau įeina ir laiko elementas; paprastai nedarbingumo gaunančiam asmeniui, pradėjus vėl dirbti, yra leidžiama dirbti devynis mėnesius. Po to, jei asmuo ir toliau tebedirba, tai nedarbingumo pensijos gavimas yra peržiūrimas ir neretai nedarbingumo pensija yra laikinai sustabdoma.

Asmuo, gaunąs nedarbingumo pensiją, pradėjęs dirbti — turi nedelsiant būtinai apie tai pranešti socialinės apsaugos įstaigai.

Atsimintina, kad asmuo praradęs pensijos teises į nedarbingumo pensiją, automatiškai praranda teisę ir į nesveikatos atveju gaunamą nemokamo gydymo (Medicare) apdraudą. Norint šios apdraudos neprarasti, vėta pagalvoti ar apsimoka nedarbingumo asmeniui ir vėl pradėti dirbti.

Patarimas: naujųjų metų pradžioje — laike sausio — kovo mėnesių — asmenys, pradėję gauti pensijas peritais (1980-iais) metais ir uždarius daugiau leistos sumos, privalo užpildyti specialų pranešimą apie 1980-ju metų uždarius. Yra privaloma užpildyti formą SSA-777 (Annual Earnings Report). Šį pranešimą privaloma užpildyti ne vėliau balandžio pirmos dienos. Geriausia tai atlikti tuoj — gavus W-2 formą iš darbovietės. Užpildymą galima atlikti ir telefonu.

VAKARONĖ SOC. KLAUSIMAI

Sausio mėn. 9 d. ruošiamą vakaronę socialinės apsaugos reikalais. Ruošia LB-nės Gage Parko valdyba. Kalbės J. Šoliūnas. Vieta — Jaunimo centro kavinė. Laikas — 7:30 val. vak.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame dail. Nijolei Vedegytei-Palubinskienei už Socialinės Gerovės antgalvės nupiešimą.

„SG Redakcija

ATSIŠVEIKINANT

Nenusigąskite — nepalikite senutėlių. Ir toliau mieliai stengsime skaitytojams patarti socialinės apsaugos srityje.

Betgi, po 23-ju ir „truputėlio“ metų socialinės apsaugos įstaigų tarnyboje apleidži savo tarnybą. Šis mano sprendimas remiasi keliomis svarbiomis priežastimis, kurių svarbiausioji — noras dirbti, arba bent pabandyti tai, kas man visuomet buvo arčiausiai širdies. Atsirado proga ir ja

moriu pasinaudoti.

Dirbant federalinės valdžios įstaigose pats asmeniškai patyriau kiek jose yra blogio ir pigaus biurokratizmo. Vis kam surašyti reikėtų daug laiko. Sakykime, sužinojau, kad įvairi diskriminacija kai kuriose įstaigose buvota buvota. Tai man asmeniškai teko patirti ir skaudžiai nukentėti. Šia prasme federalinės valdžios turėtosios tarnybos tikrai nepasigailėsiu.

Gaila, kad nebegalėsiu tiesioginiai pasitarnauti žmonėms; ypač lietuviams, savo paslauga padėti įstaigoje užpildyti pareiškimus.

Tikiuosi bent mano teikiama informacija ir patarimai ir ateityje visiems patarnauti. Manding, šį pažadą tęsėsiu ilgokai. Kviečiu naudotis mano patarimais, jei jie yra reikalingi ir pagėdijami.

J. Šoliūnas

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Klaus.: Gerai atspėta! „Draugo“ skaitytojų dauguma sensta ir artėja prie „senior citizen“, atseit, pensininkų amžiaus. Šio skyriaus įvedimas daug kam padės, nes redakcinę kolegiją sutelkti tos srities profesionalai. Pradedu klausiti:

1. Šią vasarą išėjau į pensiją. Betgi, darbovietė pašaukia kai esu reikalingas ir tada, protarpiais, dirbu kaip „consultant“ (konsultantas — patarėjas). Nuo to atlyginimo darbovietė nieko neatkaisto. Ar aš turiu pranešti Soc. Gerovės skyriui apie tas pajamas taip kaip ir Internal Revenue?

2. Darbovietė išleisdama mane į pensiją apdovanojo stambiu čekiu. Užėjau į Soc. Security įstaigą ir pasakiau apie tas pajamas. Jie man atsakė, kad tos pajamos jų nelinečia ir mano mėnesiniai čekiai dėlto nebus mažinami. Ar aš gerai supratau jų aiškinimą?

3. Bendradarbiai sako, kad aukščiausi paminėtas čekis yra „severance“ dovana ir dėl jos aš ne tik su Soc. Security bet ir su Internal revenue neturiu atsiškaiyti. Ar tai tiesa? Būsiu dėkingas už paaiškinimus.

da

Atsakymas da.

1. Jūsų atlyginimas, kurį gavote kaip patarėjas, turi būti įskaitomas į pensininkams leistiną uždarius sumą. Tačiau dažniausiai patarėjai yra asmenys, besiverčiantys sava prekyba (self-employed). Ar Jūs toks esate — išsi-aiškinkite artimiausioje socialinės apsaugos (social security) įstaigoje.

2. Netiesa, kad darbovietė „apdovanojo“. Tai gavote, todėl, kad ten dirbote. Vadinasi, Jūsų gautasis čekis yra Jūsų uždarius dalis ir gautoji suma turi būti įskaičiuota į uždarius sumą. Jūsų uždarius pajamas (Jūsų atveju, gautoji suma įskaičiuojama lyg ji būtų buvusi uždarius paskutinės darbo dienos metu prieš išeinant į pensiją).

3. Netiesa. Jūsų gautasis „severance“ čekis yra uždarius ir turi būti įskaičiuotas į bendrą pajamų sumą.

J. Šoliūnas

Klaus.:

Jei esu teisingai supratęs įstatymą dėl Social security pensijos žmonoms. Jame sakoma, (skaiciuojant laikraštį), kad žmona turi teisę gauti pusę vyro S. Security pensijos. Ar mano žmona galėtų gauti mano pensijos pusę?

Aš gaunu 586.00 dol. Žmona gauna 276.60 dol. Pusė mano pensijos būtų 293.00 dol., kas būtų 16.40 dol. daugiau negu ji šiuo metu gauna. Už patarimą būsiu dėkingas.

A.M.

Atsakymas A.M. Teisybė, kad žmona gali gauti pusę vyro pensijos, jei jos pačios pensija yra mažesnė.

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

SKAUDŽIŲ DIENŲ BENDRAKELEIVIO NETEKUS

Gruodžio 17 d. popietėje telefonu sostinę pasiekė žinia, kad mirė rašytojas Marius Katiliškis. Tai nebuvo labai jau netikėta žinia, bet skaudi ne tik velionio šeimai, giminėms ir daugeliui tų, kurie M. Katiliškį asmeniškai ar iš jo raštų pažino. Aišku, lietuvių literatūroje jis liks klasikų eilėse. Jo asmenį, ypač kūrybą, vėl iš naujo atvers bei įvertins jį pažinę bendraminčiai, taip pat bibliografai, literatūros teoretikai ir istorikai. Jis, kaip rašytojas išliks ne tik mūsų — išeivijos padangėje, bet ir gyvojoje tautoje namuose, kur vienai jo knygai sugrįžti pas skaitytojus Lietuvoje buvo proga dar rašytojui ne tik gyvam, bet ir sveikam esant. Už tą dabartinės Lietuvos valdovų dovaną jis jiems nenusilenkė ir viešų padėkų nereikė.

Man Marijų Katiliškį buvo lemta susipažinti tomis baisiomis Lietuvai dienomis 1944 m. vasarą, kai teko skubomis trauktis nuo artėjančio Stalino teroro. Vėliau abiejų keliai taip susipynė, jog kartu daugiau negu šimto lietuvių vyrų būryje turėjome išgyventi baisius Antrojo pasaulinio karo kovų židinius — Danzigo ir Gdynės prietilčius. Tai miestai, kurių vardai Marijaus agonijos ir mirties valandose skambėjo viso pasaulio spaudoje, radio ir televizijos žinių pranešimuose, minimi kaip židiniai, kuriuose iškilo kelis dešimtmečius persekiojamų ir prispaustų lenkų ryžtinga dvasia. Kur buvo atidengiami ir šventinami milžiniški paminklai žuvusiems darbininkams, tose pat gretose dalyvaujant valdžios, partijos, Bažnyčios ir nepriklausomų profesijų vadovams ar atstovams. Visa tai vyko komunistinėje šalyje.

Manau, kad Marijus, nors ir fizinius ligų skausmus skaudžiai kentėdamas, gal dar prisiminė, kad tie paminklai Gdanske ir Gdynėje išaugo tose vietose, kur Antrojo pasaulinio karo paskutiniais mėnesiais sravo ir mūsų, tuo metu baudžiaminkais pavestų, sūris prakaito lašai; kur bekasant apkasus, žuvo mūsų bendražygiškai J. Pakeltis ir A. Mozūras; kur, netekus uosto, beviltiškai žvalgėmės į jūrą, ir ten stovinčius laivus, kurie galėtų mus iš to pragaro išgelbėti. Tose akimirkose M. Katiliškis ir užrašė žodžius: „Aš norėjau mirti saulei šviečiant, arba plevenant žvaigždėms virš mano galvos. Aš norėjau, kad užliotų vėjas mano blakstienose ir šiautėtų plaukus neramiais savo pirštais. Aš norėjau, kad suptųsi eglės šaka virš mano guolio ir sausa žolė šliurėtų po mano šonais. Man neatrodė vistik, kur padžiausi savo kaulus...“ (Iš M. Katiliškio knygos „Išėjusiems negrįžti“).

Ati Dievui, per plauką išbridom iš anų beviltiškų padėčių. Per Baltiją, Hella, Kopenhagą vėl grįžome gyventi. Vėliau Flensburgas, Hanau, Greiburgas, New Yorkas, Chicago, Lemontas iki mirties. Toks buvo M. Katiliškio kelias. Nemažą to kelio gabalą nuo Gdynės iki Chicago beveik kartu praejome. Mūsų nerišo tokia artima bičiulystė, kaip pvz. su Aloyzu Baronu. Bet susitikę, paskutinį kartą Jaunimo cent-

Jūsų atveju, tačiau, patikrinus Jūsų abiejų gaunamas pensijų sumas, pasirodė, kad Jūsų žmona gauna savo pensiją ir dalį (35.50 dol.) Jūsų pensijos. Taigi greičiausiai žmona gauna viską, ką ji gali gauti.

V. Šoliūnas

re prieš keleris metus, vadinamoms tik varda, ir pokalbiai mažiau lieti dabartį, o graudžiai liūdina ir kartu netikėtai laimingą praeitį, kuri mus suartino bendrame žiauraus, bet kartu ir laimingo, likimo kelyje.

Vieną kitą užuominą apie neužmirštamą Marijų Katiliškį čia paminėjus, prisimena ir ne taip jau linksma akimirką pirmojo susipažinimo minutės. Tada iš gimtojo Vabalninko, frontui iš paskos lipant, visas būrys buvome pasitraukę į kaimyninį Pasvalį. Ir štai (cituoju „Draugo“ kultūriniam priede 1965.X.9 d. M. Katiliškio 50 m. sukakties proga paskelbtą strp. „Bičiulis nuo tilto, susmegusio į juodą jūrą“): „Staiga miestelyje kilo triukšmas. Karingi pasvaliečiai įsietu ir net buvo besirengę sušaudyti vieną vabalninkietį. Mat šis, savo dviračio netekęs, nuo Mūšos tilto nudžiovė kitą, kažkurio iš trauktis pasirengusių pasvaliečių. Akimirką buvo tikrai pašėlusis: kiekvieno metu į miestelį gali įsiveržti raudonieji, o čia žmogus tokiu deganti momentu nupęstintas. Bet aukštaičių širdys geros ir atlaiddios: jie mūšio ne tik nesusaudė, net ne diržų neįkrėtė... To dviračio savininkas buvo Marius Katiliškis. Prie jo pavogto dviračio buvo prišta kuprinė, o kuprinėje pats brangiausias turtas — spaudai paruoštos knygos. Seno kareivio sugrįžimas“ rankraštis. Tad ir tą skaudžią atsisveikinimą su namais akimirką jam buvo labai liūdina, netekus ne tik dviračio, bet ir vienintelio paruoštos knygos rankraščio egzemplioriaus...“

Tą ilgoką jo sukakties proga mano rašytą straipsnį Marius ne kartą prisiminė ir už jį padėkojo nieko nepareikšdamas, kad būčiau padaręs esminių klaidų ar pasilenkęs su tiesa.

Bet va, praėjusių metų kovabalandžio mėn. tame pat „Draugo“ kultūriniam priede rašyt. A. Vaičiulaitis paskelbė ilgą, tiesiog testamentinį pokalbį su M. Katiliškiu. Prisiminęs rankraščio „Senojo kareivio sugrįžimas“ likimą, M. Katiliškis taip pasakojo: „Pasvalio gimnazijos direktoriaus Pavilionio, taipgi literato, įkyriai raginamas, paruošiau spaudai rinkinį „Seno kareivio sugrįžimas“. Pavilionis pasiėmė ir per savo draugą Brazdionį įteikė „Sakaliui“. Pasilikau nuorašą, kaipgi. Daugiau trijų šimtų mašinraščio puslapių, karo metais parašytą stamboką romaną, keletą novelių, apsakymų, apybraižų ir dar visokių niekų. Paskubomis traukiantis, teko nugirsti, kad mašinraštis surinktas ir atiduotas spausdinti. Visą šitą popieriją — nuorašus — palikau pas seserį Onutę.

„Atsiradus galimybei susisiekti su Lietuva, paprasčiau sesers, kad atsiųstų popierius. Ji apgailestaudama parąšė, kad viską sudegino. Kas? Karo veiksmų nebuvo tame šone. Aš susigaudžiau, kad esama barbarų ir su aukštuoju mokslu...“ Po eilės metų, besilankant Kalifornijoje, pasiteiravau Bernardu ar jis ko nors nežino apie mano knygą. Poetas pasiūdė ir mane taip, lyg būčiau merga išpriešartavęs, ir pasakė: „Nieko nežinau“.

Tad ir šią akimirką, liūdną netekus mielo žmogaus ir didelio rašytojo, lieka neaiškus klausimas: kur dingio jo knygos „Seno kareivio sugrįžimas“ rankraštis? Ar Pasvalyje ant Mūšos tilto 1944 m. liepos 24 d. pavakare, kai vienas vabalninkėnas nuėjo jo dviračio su kuprine bei rankraščiais? Ar rankraštis buvo paliktas pas seserį Onutę?

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavusio jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams ½ metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00 \$26.00 \$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Užsienyje	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00 \$22.00 \$15.00
Savaitinis	\$28.00 \$17.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.
- Redakcija straipsnius taisydo savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių neaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

To klausimo šioje žemėje nebeišsiaiškinsim. O gal dar susitiksim aname pasaulyje, kuriame prieš 35 m. Gdynės siaubo valandomis Aukščiausioji Valia pas Save mums dar nebuvo parengusi vietos.

VL.R.

Asmenybė yra ta nevystanti, nepraeinanti žmogaus dalis, kuri turi būti laimėta amžinybei.

Berdiajev

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
Telef. — 337-1285
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
700 North Michigan, Suite 409
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Av
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 — 5:00
val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

DR. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nėrvų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akų ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val., ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p
Ofiso tel. RE 7-1168; rez. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.
Tel. 372-5222, 236-6575

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE
Chicago, Ill. 50502
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-7 — šeštadieniais pagal susitarimą

ŽVELGIA Į SAVO ATEITĮ

Nuo šios savaitės pirmadienio iki trečiadienio yra susirinkę Marijonų vienuolijos Šv. Kazimiero provincijos vadovybė, vienuolynų vyresnieji ir išrinkti delegatai į visuotinį susirinkimą-kapitulą. Tai pirmą kartą po karo W. Churchilis pasakė, kad paskerdėme, tik ne tą kiaušį. Nepasakė, kad kiaušius pradėjo rodyti iltis savo buvusiems draugams. Kas beliko Vakarams? Jiems teko skubiai organizuoti karinę pajėgą prieš naują pasaulio pabaisą — Sovietų Sąjungą. Buvo įkurta Vakarų karinė organizacija NATO, kurios tikslas — ginti Vakarus nuo Sovietų Sąjungos puolimo. Sovietai, ruošdamiesi pulti Vakarus, su savo satelitais darė įvairias sutartis iki 1955 m. išsivystė Varšuvos paktas. Tiesa, tas paktas dar buvo labai palaidas ir menkai ginkluotas, bet jis jau buvo. Varšuvos pakto politinius sprendimus daro institucija PCC (Political Consultative Committee), kurios posėdžiams renkasi esant svarbiu reikalui. Per pirmuosius 5 metus buvo sušaukti 3 posėdžiai. Varšuvos pakto komanduoja Maskva per tokią karinį viršininką, kuriuo dabar yra sovietų maršalas V. G. Kulikov.

Marijonų vienuolija per savo 67-rius metus Amerikos lietuvių istorijoje yra įsirašiusi neįsirašomai. Ji paliko gilius bruožus parapijose, auklėjime, spaudoje, tautinėje ir religinėje veikloje. Pagal savo atnaujintojo arkiv. Jurgio Matulaitio nurodymus marijonai lietuvių parapijose yra vedę daugybę reikolėkijų, misijų, skaitę susirinkimuose paskaitų ir žadinę savo brolius ateivius tautiniam darbui.

Kas buvo pradėta jau 1913 m., nėra nutrukę ir dabar, nors reikia prisitaikyti prie naujosios kartos ir naujo gyvenimo sąlygų. Pirmieji du marijonai — kun. F. Kudirka ir kun. J. Kazakas, vėliau kiti pirmūnai netausojo savo jėgų, kad tik lietuvių gyvenimas būtų doras ir šviesus. Jais seka ir jų dvasiniai vaikai — dabartiniai marijonai, daugiausia jau čia gimę, augę ir išsimokslinę įvairiose universitetuose Amerikoje ar Europoje.

Bet šio susirinkimo tikslas nėra tik pasidžiaugti praeitimi ir atliktais darbais. Čia daugiau žvelgiama į save ir savo ateitį, kaip sukurti naujus planus pagal dabarties tikrovę, kad vėl lietuvių gyvenimas būtų šviesus, neįskryptų iš tikėjimo ir tautinės atsakomybės kelio. Naujos kunigų kartos ir pasauliečiai jau naudoja skirtingomis priemonėmis, bet jie siekia tą pačią tikslą — tarnauti Dievui, Bažnyčiai ir savo tautai.

Visoms vienuolijoms, isikūrusioms Amerikoje patarnauti savo tautos emigrantams, iškyla nauja problema — pašaukimų iš savo tautinės grupės stoka. Šį klausimą kiekviena tautinė grupė skirtingai sprendžia, bet visi ją susirūpinę. Ir ne tik vienuolijos, bet ir didžiosios etninės organizacijos, ilgai jungusios savo tautiečius vienybėn.

Italų imigrantų praėjusios Amerikoje tyrinėtojas Chicago Circle profesorius Dominico Candeloro vaizdžiai iškelia sunkų pirmųjų italų ateivių įsikūrimą ir tolimesnį jų įsijungimą į Amerikos gyvenimą, darbų, prekybą ir politiką. Bet jis ir pabrėžia, kad intelektualinei sričiai, ypač specialiesiems tikslams, tik trečioji karta duoda didesnę skaičių žmonių. Juos jungia tik paveldėtos kultūros palikimas, bet menki ryšiai su tautos kamieniu ir maža pagalba tautiniam išsilaikymui. Panašiai prieš porą metų rašė buvęs vokečių katalikų laikraštis "Wanderer", įspėdamas, kad etninės grupės savą kalbą gerai mokantys kunigai ir mokytojai negali tikėtis tiek, kiek būtų reikalinga tautiniam charakteriui išlaikyti.

Pašaukimų į kunigus ir vienuolius trūkumas yra dar di-

desnis. Tai turės tikroviškai spęsti ir marijonų susirinkimas, nors ta pati problema liečia ir jėzuitus, ir pranciškonus, ir kazimierietes, ir pranciškiešes, vienuolijas su specialiais tikslais — dirbti savo tautiečių dvasinei gerovei. Juk sunku rasti jaunimo, tinkamo dvasiniam pašaukimui, kuris neatėina iš bent namie lietuviškai kalbančios šeimos. Nors jau ir parapijos yra daugiausia mišrios, vis dėlto dar joms ilgai reikės kunigų, mokančių lietuviškai.

Marijonų vienuolija jų turi dar tokių skaičių, kad jei nėra reikalo atsiskirti lietuviškų parapijų. Bet amžius ir sveikata reikalauja naujų papėdininkų ieškojimo. Kartu čia turės planuoti ir tokius darbus, kurie reikalingi antros ir trečios kartos lietuviams Amerikoje, neišskiriant ir P. Amerikos, kad užtektų lietuviškų pajėgų bent tol, kol bus lietuvių kunigo norinčių žmonių. Ir šiuo atveju vienuolijos tikslai nesumažėja. Ji rūpinasi ir tuo, kad jos eilės augtų ir lietuvišką vienuolijos praeitį toliau skleistų jaunesnėms kartoms.

Arkiv. Jurgis Matulaitis, Marijonų vienuoliją prikelęs iš merdėjimo, kuriame ji buvo dėl okupanto persekiojimų, yra aiškiai įstatuose nubrėžęs jai tris darbo sritis: steigti ir vesti įvairių rūšių mokyklas, laikyti konferencijas ir paskaitas, padėti parapijoms ar joms vadovauti, leisti ir platinti knygas ir katalikiškus laikraščius. Visose šiose srityse vienuolija, ypač ta lietuviška jos dalis Amerikoje, tebedirba, siekdama padėti savo žmėms ir jiems aiškiau atskleisti Dievą žmonių gyvenimuose.

Nuo 1925 m. vadovauja mokyklai — pirmiau Clarendon Hills, Ill., dabar Mariana-polyje, Thompson, Conn., ir turį mokyklas beveik prie visų turimų parapijų. Kiek čia išauginta dabartinių visuomenės veikėjų ir kunigų, sunku net juos išskaičiuoti.

Parapijoms Dievo žodį sava kalba skelbė ir skelbia, kur tik žmonių gerovė reikalauja. Pati vienuolija vadovauja daugeliui parapijų, nors jų dauguma jau ir mišrios ar net išimtinai amerikietiškos. Bet ir tai gerai, kai svetimieji turi progą susipažinti su lietuvių tautos reikalais ir juos įjungti į Dievo planus savo maldose ar savo viešuosiose pareiksimuose.

Spaudoje vienuolija darbuojasi nuo 1914 m. Pirmiausia leido "Tikybą ir Dorą", paskliau pakeitusią vardą į "Laivą", kuris iki šiol yra geras religinis žurnalas. Dienraščio "Draugo" redagavimo ir administravimo našta vienuolija, raginant to meto Chicago arkiv. G. Mundelein ir lietuviams kunigams, pavar-giams nuo spaudos darbo, turėjo perimti nuo 1919 m. sausio 29 d. Pasimta našta su dideliu pasiaukojimu neša jau 61-nerius metus ir ryžtasi ją nešti, kol jos reikės Amerikos ir pasaulio lietuviams informuoti tautiniais ir religiniais reikalais, palaikyti tarpusavį ryšį. Net ir šią sunkią našta pakelti ji gali, turėdama daugybę nuosirdžių bendradarbių, remėjų ir kartu su vienuolija dienraščio leidėjų.

Tai klausimai, kuriuos spęstis susirinkimas. Bet vienuolija ir susirinkimo delegatai žino savo atsakymą ir nepabėgsta aukotis Dievui ir žmonėms. Bendromis pajėgomis marijonai dar yra pasiryžę išlaikyti vienuolijos charakterį ir tęsti visus darbus, kuriuos jos pirmūnai yra taip gražiai pradėję.

Pr. Gr.

VARŠUVOS PAKTAS PO 25 METŲ

J. VAIČELIŪNAS

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, Vakarai tikėjosi laimėti karą ir taiką pasaulyje. Bet jie savo tikėjimu labai nusivylė. Jau tuo po karo W. Churchilis pasakė, kad paskerdėme, tik ne tą kiaušį. Nepasakė, kad kiaušius pradėjo rodyti iltis savo buvusiems draugams. Kas beliko Vakarams? Jiems teko skubiai organizuoti karinę pajėgą prieš naują pasaulio pabaisą — Sovietų Sąjungą. Buvo įkurta Vakarų karinė organizacija NATO, kurios tikslas — ginti Vakarus nuo Sovietų Sąjungos puolimo. Sovietai, ruošdamiesi pulti Vakarus, su savo satelitais darė įvairias sutartis iki 1955 m. išsivystė Varšuvos paktas. Tiesa, tas paktas dar buvo labai palaidas ir menkai ginkluotas, bet jis jau buvo. Varšuvos pakto politinius sprendimus daro institucija PCC (Political Consultative Committee), kurios posėdžiams renkasi esant svarbiu reikalui. Per pirmuosius 5 metus buvo sušaukti 3 posėdžiai. Varšuvos pakto komanduoja Maskva per tokią karinį viršininką, kuriuo dabar yra sovietų maršalas V. G. Kulikov.

Varšuvos paktas išsivystė trimis laikotarpiais: 1955-60 m., kada jis buvo labai primityvi karinė organizacija, 1961-68 m. Varšuvos pakto karinės pajėgos buvo sustiprintos ir pradėjo rodyti savo aktyvumą, ypač 1968. 1969-80 m. Varšuvos paktas buvo pagrindi-

dinai perorganizuotas politiniu ir kariniu atžvilgiu. Patys sovietai 1955-59 m. savo karines pajėgas buvo sumažinę iki 2,140,000 karių, todėl ir Varšuvos pakto pajėgos buvo tik 464,000 karių. Dabar ir Maskva ir Varšuvos paktas turi daugiau negu dvigubas karines pajėgas. Varšuvos pakto karinėms pajėgoms trūko tinkamo kadrų. Pvz., ir Lenkijos kariuomenėje 1961 m. buvo tik 62% karininkų su gimnazijos išsilavinimu. Tuo laiku Varšuvos pakto pajėgos, nesikaitant rankinių ginklų bei kulkosvaidių, turėjo T-34 tankus, prieštankinius ginklus, tolimo šaudymo artileriją ir Mid-17 lėktuvus.

Artimesnis Varšuvos pakto sujungimas

Didesnis Varšuvos pakto — VP pasikeitimas prasidėjo nuo 1961 m. Vyko kasmetiniai VP organų pasitarimai. Jie nebuvo efektyvūs, bet buvo reikalingi, kad atities darbuose būtų geresnis kooperavimas. Pagrindinis PCC posėdis įvyko 1963 m., kuriame buvo svarstoma apie tinkamesnį VP karinių pajėgų panaudojimą, jų pajėgų lavinimą, apginklavimą. Tuo metu VP karinės pajėgos jau buvo ginkluojamos Mig-21 lėktuvais, prieštankinėmis raketomis, savaeigėmis patrankomis, T-54 tankais. Pradėtas VP karinių pajėgų intensyvesnis lavinimas, drausmini-

mas, dažniau vykdomi manevrai. Iki 1960 m. buvo įvykdyti tik vieni manevrai, o 1961-68 m. jau buvo įvykdyta 19 manevrų. Buvo padidintas ir politinis VP karinių pajėgų parengimas. Dažniau posėdžiavo PCC, kurs sprendavo svarbesnius reikalus: Berlynas, JAV agresija Vietname ir kiti. 1968 m. VP jau buvo taip sustiprėjęs, kad Maskva jo pajėgas panaudojo Čekoslovakijos okupavimui.

VP reikalais sprendimus darė ne tik PCC, bet ir VP kraštų užsienio reikalų ministrai. Visi pasitarimai — Europos saugumas. Sovietai žino, kad Vakarai jų nepuls, todėl tas „Europos saugumas“ — Europos saugumas. Sovietų Sąjunga sėkmingiau galėtų užpulti Vakarų Europą. VP propaganda išvyto Vakarams nepalankias nuotakas: esą, Vakarų pasaulio parlamentai nepritaria NATO planui organizuoti stipresnį atominį frontą.

Satelitų interesai

Maskvos satelitai turi ir savo interesus: savo kalbą, savo gynybos rajonai ir t.t. Tolimieji Rytai lieka tik Maskvos dispozicijoje. Tolimieji Rytai Maskvai yra nemaloniausias rajonas, todėl sovietai deda pastangas su Kinija ir Japonija išlaikyti geresnius diplomatinius santykius. Betgi tie santykiai negėrėja. O ir kai kurie Maskvos satelitai

(Rumunija) yra daugiau palinkę į Pekiną negu į Maskvą. Ir visiems Maskvos satelitams Tolimieji Rytai nerūpi, todėl Maskva nori turėti stiprų VP, kuris ją gintų nuo Vakarų jei būtų reikalus.

Politika yra savotiškas reiškinys: tas pats pareiškimas vieną kartą kalba vienaip, o kitą kartą jau kitaip. Tas pat taikoma ir institucijoms. Sovietų Sąjungos kompartijos sekretorius L. Brežnevus sako, kad Sovietų Sąjungos ir Kinijos diplomatiniai santykiai yra geri, o vienas tos pat partijos sekretorių Rusakov sako, kad sovietai turi priešintis Kinijos agresijai ir hegemonijai. Rusakov nesako, kad Maskva vykdo agresijas. Sovietų kariuomenė išdėstyta Kinijos palangėje, o Kinijos kariuomenė už kelių tūkstančių kilometrų nuo tikrosios Rusijos palangės.

Be Varšuvos pakto

Maskvai sukelia problemą ir pats VP. Maskva nenori VP karinių pajėgų apginkluoti paskutinės laidos ginklais, nes Maskvai reikia laikytis atsargumo ir paties VP atžvilgiu. Susikirtimo su NATO atveju, laikyti VP dalinius priekinėse fronto linijose būtų nesaugu, nes tie daliniai gali atsirasti priešio pusėje ir palikti atvirus fronto barus. Laikyti juos užnugario apsaugai — dar nesaugiau, nes jie gali atkirsti sovietų armijas nuo savo bazių, o kartais gali sovietus ir pulti iš užnugario, nes VP kariniai daliniai nėra sudaryti vien iš komunistų. VP karines pajėgas daugumoje sudaro antikomunistai, nes dabar prieš komunistus eina ir darbininkai. Maskva satelitinuose kraštuose laiko savo 31 diviziją: 16 šarvuotųjų ir 15 motorizuotųjų pėstininkų divizijų. Tos divizijos yra moderniškos apginkluotos.

Maskva be VP negalėtų būti. Tas paktas jai leidžia laikyti pusiau pavergtas tautas — satelitus. Leidžia tų tautų karines pajėgas panaudoti prieš Maskvai nepaklusnų satelitą: 1968 m. prieš Čekoslovakiją, o gali tekti ir prieš Lenkiją. Per VP Maskva skleidžia savo ideologiją. Įvairūs VP organai Maskvai sudaro sąlygas praveisti savo politinius tikslus: Belgrado, Madrido konferencijos. Dėl Helsinkio akto nusikaltimus daro Maskva, o ją palaiko VP. Maskva be VP negalėtų išlaikyti savo satelitų. Panaikinus VP, galėtų sukilti ir atsimesti ne tik Maskvos satelitai, bet ir jos pavergtos tautos.

Sakoma, kad VP naudingas ir Maskvos satelitams: jie gali bendrai pasipriešinti dėl išlaidų didinimo VP reikalams ar perdidelio rusų ir VP karinių dalinių sujungimo, suglaudimo, kaip Maskva norėjo padaryti 1978 m.

Varšuvos paktas liks ir toliau. Maskva Varšuvos pakte turi savo svorį, bet kartais ir jai tenka skaitytis su VP nariais. Sakoma, kad VP yra vamzdis, pro kurį nueina didžiulis Maskvos spaudimas. Ir ateityje Maskva dės pastangas, kad VP jai būtų pavaldus, ypač vykdamas jos uždavinius už Europos ribų. Bet kiti VP nariai dės pastangų turėti didesnę autonomiją. Maskva laiminga, kad ji VP sąstate neturi Kinijos.

DOKUMENTAI APIE PABALTIEČIŲ IŠDAVIMĄ

Latvių istorikas J. Zalčmanis ištyręs pagalios Švedijos Užsienio reikalų ministerijos archyvą, liečiantį pabaltiečių legionierių 1946 metais išdavimą Sovietų Sąjungai, savo tyrinėjimus paskelbė viešai švedų ir latvių kalba.

"Svenska Dagbladet" lapkričio 9 d. plačiai paskelbė rezultatus. Raštas iliustruotas išdavimo žiauriomis scenomis. Svarbiausias konstatavimas: vyriausybės galva Pers-Albina Hansons ir užsienio reikalų ministras Ostens Undenas buvę nusistatę prieš pabaltiečių išdavimą, bet jie negalėjo paveikti koalicijos vyriausybės narių nusistatymo.

Janis Zalčmanis pareiškė, kad tuometinė vyriausybė iš pradžių visai nežinojusi, kad tarp vokiečių karių pabėgėlių yra ir kitų tautybių karių, ir todėl paskubėję duoti sutikimą. Vėliau vyriausybė tai apgailestavo ir mėginusi visokiais būdais išdavimą vilkinti ir panaikinti.

Nemalonumai dėl išdavimo tęsėsi per visus 35 metus. Apie tą išdavimą rašyta memuaruose, laikraščių straipsniuose, romanuose ir filmuose. Visą laiką buvo kaltinamas užsienio reikalų ministras Undenas. Apie 70-sius metus pasklido žinios, kad jis nebuvęs svarbiausias kaltininkas, kad jis prieštaravęs išdavimui ir tik buvęs solidarus su koalicine vyriausybe.

Apie dokumentų turinį Zalčmanis jau pranešęs Latvių tautiniam fondui. Bus išleista dokumentinė knyga.

T.

PAVEIKSLAS UŽEIGOJE

JUOZAS TOLIUSIS

1

Kiekvieną kartą, kai keliauju į pietus atostogų ar darbo reikalais pasuku ta kryptimi, grįždamas sustoju viename medžiuose paskendusiam Michigano paėzerės miestukyje. Bendradarbis ten turi seną lentinį vasarnamį, o raktas visada mano kišenėje. Kartais užsuku tik trumpam — pereinu smėlėtą paplūdimį, palydžiu ežero horizonte tirpstantis burių trikampius ir vėl važiuoju tolyn, o kartais pernakuoju ir pabūnu keletą dienų.

Tačiau šiose išvykose niekada nepraleidžiu vienos progos: vis aplankau prie dviliktųjų kelio prisiglaudusią mažutę užeigą, kurioje išgeriu tradicinį alų ("gin and tonic"), o gretimame kambaryje užkandau. Ta vieta turi nežinomą magišką galią, ir aš valgau, buvoju ten gana ilgai. Gal tiksliau — pavalgau greit, bet paskui dar ilgokai parymuo valgyklos saliu-kėje. Per ilgus lankymo metus žinau čia kiekvieną kertę: pro langą — takas į paėzerę, kitoje valgyklos pusėje — durys į virtuvę, kairėje — išplaukiojimo barą. Ten kaukši biljardas, čirškia televizija, bet tai manęs nevargina: pasąmonė juos išjungia ir dažniausiai jų negirdžiu.

Mano stalielis pasienyje nuo gatvės; niekad nesu sėdėjęs kitoje vietoje. Kiekvieną kartą tik čia. Jei valgykla būna pilna ir kietelė užimta, nuslinkęs į barą užsisakau antrą alų (džiną) ir palaukiu, kol vieta patuštės. Keistas ceremonijas, bet jo niekad nesu sumaišęs.

Toji trauka, kuri mane čion visuomet atvilioja, yra paveikslas, kabas sienoje tiesiai prieš stalį. Visu rėmų platumu kyla į padangę kalnai, snieguotos jų keteros liejasi su pilkais debesimis, rudeniškai margoje pievoje būriuojasi margos egliš, tarp kurių pro akmenis vingiuoja sraunus upelis. Atpuotoja jis baltais gūsiomis iki pat drobės apačios. Tartum išsivers pro rėmo kraštus ir užlies šį tylį kambarį. Į jį žiūrint, mane numaudžia nesusaprantamas, bet mielas ilgesio jausmas, pasąmonė dirgina praėjusios dienos, kurios tačiau visada lieka apgaubtos užmaršties šydu.

Tai manęs nevargino, nes į anuos rūkus nė nesigilindavau, vien tik smagiai pasėdėdamas ir pasi-smaguriaudamas apgaubusia nuotaika. Bent iki anos atmintinos dienos.

Tąsyk irgi buvau nuaviravęs pietuosna, grįžtant užpuolė lietus, dvyliktuoju vos judėjau ir jau maniau, kad tą dieną net ir namus nespėsiu. Neužsukau nė draugo vasarnamio, o sustojau tiesiai prie baltosios paplūdimio užeigos. Baras buvo tuščias, šeimininkas sėdėjo tolimoje kėtėje ir spokojo į televiziją. Kai, išgėręs savo tradicinį gerimą, persikėliau į valgyklos kambarėlį, pats šeimininkas atkuliavo iš paskos ir, surašęs mano patiekalus, vėl nukūtinio atgal. Sėdėjau vienui vienas, akys nukrypo į paveikslą, bet šioje rūkanoje ryškėjo vien tik gauruoti debesys ir balti kalnų smaigaliai. Eglėnys susiliejo į tamsią dėmę, net putojanti upelis pranyko lietaus prieblandoje.

Nusiminiau ir jau ruošiausi sugrįžti į barą paprašyti, kad užliebtų lempas, kai šone nelaukiai atsivėrė laukinės durys ir valgykloje išlino žmogėnas. Jis atsisėdė prie gretimio stalo, patalpa vienu kartu nušvito jaukia šviesa ir, kai nustebe atsiskau-

į atvykėlių, jo ranka ką tik slydo nuo elektros mygtuko. Supratau, kad jis čia ne naujokas, nors prieš tai valgykloje nebuvau sutikęs.

Užsiedgiau cigaretę ir, laukdamas užsakytos vakarienės, atsisukau vėl į paveikslą. Nubėgau žvilgsniu į kalnus, paskui rudeninį slėnį, bandydamas pasinėti įprastinėn nuotaiką, bet nevyko. Kažko trūko, kažkas dilynino akis; buvo netaip, kaip kitais kartais. O kai mano susikaupimą pertraukė tylus angliskas nepažįstamojo klausimas „Ar patinka?", net krūptelėjau. Pasukau galvą, jo akys buvo įsmėigtos į mane. Tas nepažįstamojo įkirus žvilgsnis durstė mane ir neleidė susikaupkti.

Senukas buvo sulytas — lašai pūpojo ant veido, dryžiais ritosi nuvalkiotu lietpalčiu, vandens karoliukai nuberta skrybėlė — bet jis visai nekreipė į tai dėmesio. Tik spoksojo į mane kaip koks keistuolis ir, matyt, laukė atsakymo.

— Aha... taip, — atsipeikėjau iš savo suglumimo, — labai patrauklus. Tokių vaizdų galima matyti tik vakarietiškuose filmuose.

— Ne, neįsėpiai, Amerikoje nerasi tokios panoramos. Čia Europa. Lankiausi ten prieš keliolika metų ir nutapiu šį paveikslą.

Dabar atsisukau į svečių tikrai susidomėjęs. Tiek metų buvau mėgavęs paveikslu, o štai netikėtai sutikau ir patį kūrėją. Jo smarkų rėmė ilgai dailininko pirštai, pluoštas šarmotų plaukų juosė apikaklę, lūpos slėpėsi tankios barzdos gauruose. Nors žmogų jau gulė metų našta, bet judrios degančios lėliukės vėre smalsiu dygsmu. Tik tokios akys ir gali aprepti gamtos grožį, o ilgieji pirštai perkelti jį drobėn.

— Džiaugiuosi, — pasakiau nuosirdžiai ir dar pasigyriau, jog dažnai čia užsuku pasigėrėti jo kūrinių. (Bus daugiau)

Lietuvių paviljonas — „Bakūžė“ — Milwaukee tautybų mugėje. Iš kairės: D. Kavaliūnaitė, R. Kazemėkaitė ir G. Ošlapaitė, laikanti Baltic Associates įstaigos katalogą. Nuotr. Lino Meilauš

SUTINKAME MASES „NAUJŲ LIETUVIŲ“

Lietuvybės gaivinimo keliu

Visi dar atsimename kandidatuojančio gub. Reagano nuotrauką, kurioje jis rodomas iškilęs plakate jo užrašo „I Love Lithuanians“. Tačiau turbūt nedaug kam terežinoma, jog šis plakatis — tai Baltic Associates bendrovės pagaminta ir platinama automobiliams lipdė, kurią gub. Reaganui, jam lankantis Chicago Marquette Parke, į rankas išpaudė jos atstovai Gintaras Karosas ir Salmė Drungaitė. Tai išraiškina, efektyvi nuotrauka, padaryta AP žinių agentūros fotografo, perlėkė per daugelio didžiųjų JAV laikraščių pirmuosius ar antrosius puslapius, garsindama tiek būsimąjį prezidentą, tiek lietuvių, ir abu dar labiau suartindama.

Negana to, lipinuką pagaminusios lietuvių bendrovės vedėjas G. Karosas, nuykęs į Clevelandą, ten minėtos nuotraukos dėka pakliuvo svečių į Rich Barnett vadovaujamą pasikalbėjimų („talk-show“) radijo programą WERE stotyje, kur dvi valandas gavo pakalbėti apie tai, kas yra tie lietuviai, kodėl juos verta „mylėti“, apie jų tėvynės sunkią politinę padėtį, sovietinę okupaciją ir priespaudą, rezistentų persekiojimą, o taip pat ir apie lietuvių iškūrimą Amerikoje, jų veiklą ir organizacijas, jų neįblėstantį norą išlaikyti tautinę tapatybę ir atgauti Lietuvai laisvę bei nepriklausomybę.

Programos, kurios vadovybės pagrįstu apskaičiavimu klausėsi netoli šimto tūkstančių amerikiečių, rezultatas buvo stulbinantis. Visas stoties telefono linijas užgulė skambintojai, pasisakydami esą trečios, ketvirtos, net penktos kartos „lietuviai“ ir klausdami, kur būtų galima daugiau sužinoti apie prosenėlių kraštą, ką rašyti į Washingtoną, kad pagelbėtų Lietuvai, kur būtų galima įsigyti ti kokių nors lietuvišką veiklą, kur apsirūpinti jos gaisiais tautodailės darbais ir t.t. ir t.t. G. Karosas kaip išmanydamas bandė patenkinti gaivalingą klausytojų smalsumą.

O programos vadovybė iš savo pusės buvo taip gerai nuteikta pozityvios ir intensyvios klausytojų reakcijos, jog mūsų prelegentui davė tiesiog „carte blanche“ kvietimą programoje pasirodyti kiekvieną kartą, kai tik viešės Clevelande. Tuo būdu lapkričio 26 d. G. Karosas ir vėl šnekėjo Lietuvos ir lietuvių temomis Rich Barnett (beje, irgi prisipažinusio prie lietuviškos kilmės) programoje WERE stoties bangomis.

Senųjų Amerikos lietuvių palikuonių beieškant

Šį epizodą detalčiau papasakojome dėl to, kad įsiai gražiai pailiustruoją Baltic Associates sambūrio veiklos priemones ir tikslus. Pirmiausia — dėl tų tikslų.

Ju pats svarbiausias — pasiekti tą milžinišką masę senųjų Amerikos lietuvių palikuonių, apie kurių egzistavimą žinome, bet kurie negalima jokiame mūsų organizacijų sąraše. Tai yra trečios, ketvirtos, penktos kartos lietuviai, nemokantys lietuviškai, dažnai

Tarptautinės mugės ir parodos

Salia minėto katalogo, bendrovė yra išleidusi ir nemokamai platina iliustruotą informacinę sąrankėlę, glaustai apžvelgiančią Lietuvos istoriją, dabartinę padėtį ir išsiviją. Šio leidinio išspausdinta net 50,000 egz. ir jis masiškai skleidžiamas tarptautinėse parodose ir mugėse.

Sitokios mugės ir sudaro pagrindinę progą „sužvejoti“ lietuviškai nekalbančius Amerikos lietuvių. Pro jas praeina dešimtys tūkstančių žmonių, jų tarpe, žinoma, ir daugybė lietuvių kilmės. Tokių tarptautinių festivalių, kuriuose savo paviljonus išsistato įvairios tautybės, Amerikoje kasmet įvyksta daugiau negu 30. Didžiausios apimtys festivaliai būna Bostone, Buffalo, Chicago, Denveryje, Los Angeles, Milwaukee, New York'e ir San Francisco.

Šiose tarptautinėse mugėse darbuojasi ir Baltic Associates įstaigos nariai. Jie arba patys suorganizuoja paviljonus (kaip neseniai Bostone ir Milwaukee), arba talkina kitoms lietuvių organizacijoms, jas aprūpindami tinkamais reikmenimis, pvz., lapkričio 22 - 23 Chicago Navy Pier vykusioje mugėje.

Pažymėtina, kad Baltic Associates aprūpina ir daugelį kitų tautybių masiškai persiduodančių prekių, kaip antai lipdėms ar įvairiais ženklais. Pvz., Navy Pier festivalyje mūsų specialiai pagamintus reikmenis platino airiai, olandai, skandinavai, vengrai, vokiečiai ir kiti. Pajamos iš kitoms tautybėms pagaminamų produktų permetamos mažam apsimokančių lietuvių reikmenų projektavimui ir gaminiui.

Ateičiai numatyti originalesnių bei ambicingesnių lietuviškų projektų tarpe būtų galima paminti Žalgirio mūšio pagrįstą lietuvišką karinį žaidimą, Lietuvos istorijos heroinėm temom spalvotas „komiksų“ knyges vaikams bei panašius, mūsų dar nematytus pedagoginį bei žaidiminį elementą sujungiančius reikmenis.

Savo užmojus Baltic Associates įstaiga finansuoja ne aukomis iš visuomenės, bet per katalogą ir parodose platinamomis lietuviškoms gėrybėms, kurios labai dažnai tampa „lietuviškos meškerėmis“ nuteitėjusiems „pagauti“ ir kuriomis vis didėjantis, naujai atrandamas Amerikos lietuvių skaičius išreiškia ir pagilina stiprėjantį paviljų sąitų su protėvių žeme pajautimą. M.Dr.

DR. ŽIBUTE ZAPARACKAS
Telef. — 337-1285

AKTŲ LIGOS - CHIRURGIJA
Ofisas:
700 North Michigan, Suite 409
Valandos pagal susitarimą

LIETUVIŠKŲ REIKMENŲ KATALOGAS
Metrikos dėlei čia pat būtų galima pažymėti, kad šis „Lithuanian Heritage“ katalogas su visais priedais turi 72 psl., kad jame yra visokių lietuviškai bei lietuviškais motyvais ornamentuotų gėrybių aprašymai su nuotraukomis (daugelis jų pilnai spalvotos), beveik visų mūsų laikraščių ir žurnalų adresai, informacija apie kai kurias mūsų organizacijas ir dar kitko. Šio tikrai įdomaus leidinio išlaidoms padengti prašoma 2 dol., ir jį galima gauti: Baltic Associates, P.O. Box 8248, Boston, MA 02114, Tel.: 617-269-4455.

Taigi, kataloge siūlomi įvairių rūšių ir įvairius skonių bei reikalavimus atitinkantys lietuviški reikmenys, skiriami visokio amžiaus, išsilavinimo, samoningumo ir intereso lietuviams bei šviežiomis vertybėmis besidominantiems amerikiečiams, nekalbant jau apie tuos, kuriems būtų naudinga ar reikalinga parūpinti lietuviškos informacijos arba lietuvių tautinio meno pavyzdžių.

ALBINA KASTUBIENĖ ŽIRGELIAI
Eilėraščiai

Leidiny didelio formato, 228 pusl. Eilėraščiai mažiesiems ir paaugusiems ir pagal tematiką suskirstyti į penkis skyrius — Lietuva. Motinos diena. Pavasaris, Velykos, vasara, ruduo. Žiema, Kalėdos. Visko po truputį. Viršelis Viktoro Liaukaus. Išleido „Laisvoji Lietuva“. Spausdino Morkūno spaustuve. Chicago - 1980. Kaina su persiuntimu — \$5.85. Illinois gyv. dar prideda 30 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

ALBINA KASTUBIENĖ ŽIRGELIAI

Eilėraščiai

Leidiny didelio formato, 228 pusl. Eilėraščiai mažiesiems ir paaugusiems ir pagal tematiką suskirstyti į penkis skyrius — Lietuva. Motinos diena. Pavasaris, Velykos, vasara, ruduo. Žiema, Kalėdos. Visko po truputį. Viršelis Viktoro Liaukaus. Išleido „Laisvoji Lietuva“. Spausdino Morkūno spaustuve. Chicago - 1980. Kaina su persiuntimu — \$5.85. Illinois gyv. dar prideda 30 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE MISCELLANEOUS PARDAVIMAI

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

SIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public

2951 WEST 63RD STREET
Tel. 436-7878 ar 839-5568

MISCELLANEOUS
Puiki dovana šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progai!

Popular Lithuanian RECIPES
PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA AŠTUNTOJI LAIDA

Surengavo Juozapina Daužvardienė
Šiom dienom Draugo spaustuve išleido aštuntą laidą šios populiaros virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagrazino šią laidą naujais pakeitimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar mairioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukelusi labai daug pasiekimų lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai gražiai įrėšta ir su spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

RUSČIOS DIENOS PAVERGTOJE LIETUVOJE

J. MISKINIS

Skaitant Vakarų pasaulio di-
džiuosius laikraščius dažnai ran-
dame jų skiltyse aprašytus
okupuotos Lietuvos gyventojų
vargus ir kančias. Partizanų
kovos, Kalantos susidėginimas,
jaunimo sukilimai prieš bolševi-
kus, žiaurūs sukilėlių malšini-
mai, tikinčiųjų persekiojimai, už
laisvės troškimą nuolatiniai
areštai, trėmimai, kalėjimuose
nekalčių žmonių pūdymai, kan-
kinimai psichiatrijos ligoninėse,
rodo mūsų tautos aukštą tauti-
nį susipratimą. Jaudina ne tik
mus svetur gyvenančius, bet
kultūringojo pasaulio žmoniją.

Šiuo metu vykdoma nelygi
kova prieš okupantą dar labiau
pariškina mūsų tautos susipra-
timą ir laisvės meilę. Lietuvių
tautos naikinimas ir išvežimas
parodo, kad bolševikai nesitiki
mūsų tautos perauklėti, nesitiki
išplėsti iš jų širdžių laisvės pa-
mėgimo.

Nūdien Lietuvoje dangus ap-
sinaukęs, laisvės saulė seniai nu-
sileidusi, bolševikų okupacijos
naktis laiko ją tamsiam gleby-
je. Bet mūsų tautos siela tyri
ir giedri. Nei mes, nei kitas kas
pasaulyje nežino, ką lems ryto-
jus. Ir vis dėlto mūsų tauta
kada nors sutiks laisvę pilna
vilties būdama. Darbšti, vien-
ga tauta išliks gyva, jei ir vi-
suotinis tvanas užtektų. Taigi ir
šioms rūšiomis dienomis teš-
viečia mums ta žvaigždė, kuri
yra anuomet mūsų tautą pri-
kėlus iš miego, tezerplėja mu-
myse ta ugnies kibirkštėlė, ku-
rią įskėlė gimtasis kraštas! —
Ši rimta metą reikia daugiau
susimąstyti, bet niekuomet ne-
nusiminti.

Politiniai tautų sąjūdžiai atei-
na. Per visokias audras išlieka
tos tautos, kurios yra darbsčios,
draugingos, susipratusios. Kū-
rybingos. Nežinom, ką lems ry-
tojais. Žmogus niekad to neži-
no, nes jam Dievo sąmoningai
duotas tas nežinojimas. Bet ar
dėlto žmogus nusimena, krenta
gyventų ir laimėtų.

POSĖDIS LITUANISTIKOS KATEDROS REIKALAI

Neseniai Tėvų marijonų vie-
nuolyno patalpose buvo su-
šauktas posėdis galimybių aptar-
ti Lituaniistikos katedrai steigti.
Iniciatyvos posėdžiui šaukti ėmė
si Pasaulio Liet. Bendruomenės
valdybos specialiai sudaryta gru-
pė. Posėdyje dalyvavo apie 30 vi-
suomenės veikėjų, jų tarpe PLB
pir. Vytautas Kamantas, Litua-
nistikos instituto pirm. prof. Rim-
vydas Šilbajoris, Lietuvių fondo
tarybos ir valdybos pirmininkai
dr. Antanas Razma ir dr. Gedi-
minas Balukas, JAV LB Kultūros
tarybos atstovai prof. John Ca-
dow ir dr. Viktoras Stankus,
Pedagoginio lituanistikos institu-
to atstovas Jonas Dainauskas,
prof. dr. Petras Jonikas, prof. dr.
Tomas Remeikis ir kt.

Iš pradžių Romas Sakadolskis,
iniciatyvinės grupės vadovas, su-
pažindino susirinkusius su Litua-
nistikos katedros klausimu nagri-
nėjimu. Jis paminėjo, kad klau-
simas pirmą kartą buvo iškeltas
Tėčiojo mokslo ir kūrybos simpo-
ziumo metu 1977 m. Tuo metu
PLB pirm. Bronius Nainys pakvie-
tė prof. Šilbajorį pilniau apipa-
dalinti mintis ir jas pateikti Pa-
saulyje Lietuvių Bendruomenės
Penktajam seimui, kuris įvyko
1978 m. vasarą Toronte. Seimas
nutarė, kad klausimas yra itin
svarbus, ir įpareigojo PLB valdy-
bą ištirti galimybes katedros stei-
gimui. Toliau katedros klau-
simas rado atgarsio Lietuvių
bendruomenių ir Lietuvių jau-
nimo sąjungų valdybų pasitari-
me Detrote 1980 m. kovo mėn.
Ten, visiems vienetais uareiš-
kus teigiamus nusistatymus ka-
tedros klausimu, buvo nutarta ak-
tyviai siekti katedros minties
įgyvendinimo.

Apie Katedros reikalingumą

ir paniką? Ne! Nors mirtis vi-
siškai už užvaros tūno, vistiek
žmogus dirba, rengiasi atečiai.
Ir tautų keliai panašūs į atski-
ro žmogaus kelius. Jei tauta nu-
simena, nepasitiki rytojumi, jei
ji nustoja ryžto, kūrybingumo
ji merdi, lengvai kitų sunaikina-
nama.

Taip nežinome savo rytojaus,
bet ar mes jį kada žinojome?
Gal būt vienu laiku stipriau nu-
jautėm ar atspėjome, gal kitų
laiku silpniau, bet tikrai nieka-
da nežinojome. Bet ar žmogus
dėl to krito į paniką, ar dėl to
nusiminė? Dirbam savo darbą
dar daugiau sukaupdami savo
jėgas, dar energingiau siekdami
tikslų. Pasitikėdami savimi, pa-
vesdami save Aukščiausiojo glo-
bai, vikdom Jo mums pavestąjį
uždavinį — būti savaiminga tau-
ta, parodyti pasauliui genijų.
Aukščiausiojo keliai yra nesu-
sekami. Jo sumanymai mums
neįmanomi. Jis iškelia tautas į
aukštį, idant paskiau jas nu-
žemintų. Taigi ir nūdieninėje
didžiųjų pasaulio valstybių mai-
šaty Jo sprendimai mums neži-
nomi. Žodžiu, šiandien yra di-
dis ir galingas, rytoj gali būti
nužemintas, paniekintas.

Karžiگیškumas Romo Kalan-
tos ir kitų jaunuolių mirtis dėl
Lietuvos laisvės, istorija au-
žiaus bylos. Garsas iš kartos į
kartą eis, žadindamas tautą
prie didesnio jėgų įtempimo,
smarkesnio gyvenimo tempo,
siekiant tautai laisvės.

Mirtis nėra maloni ir negali
būti gyvenimo tikslas, bet didė-
lė jos baimė padaro patį gyve-
nimą kartų. Pasak Kanto, niekas
nesugeba tiek laisvę išnaudo-
ti, tiek pasidžiaugti kaip tie,
kurie yra pasiryžę dėl jos galvą
padėti. Jiems lieka amžinoji at-
mintis, gyviesiems — amžinoji
garbė. Karingos tautos nusista-
tymas sugrąžina mūrus ir skal-
no, nes jam Dievo sąmoningai
tam, kad mirtų, bet amžinai
dėlto žmogus nusimena, krenta
gyventų ir laimėtų.

kalbėti buvo pakviestas prof.
Rimvydas Šilbajoris. Aptardamas
Katedros svarbą ir reikalingumą,
jis paminėjo, kad Katedra yra ne
pamainoma priemonė lituanisti-
kai plėtoti ir tuo būdu
užtikrinti lietuvių visuome-
nei akademiškai paruoštų 2 li-
tuanistų. Anot jo, tai yra bū-
tina lietuvių išlaikymui, užtik-
rinant išsivijai gyvatingą kultū-
rą. Jis taip pat paminėjo, kad Ka-
tedra būtų labai pravarti soviet-
nio mokslo iškraipymams atsver-
ti.

Prof. Šilbajoris pateikė ir prak-
tinių prielaidų, kodėl Katedra
turėtų būti steigama. Šiuo metu
lietuvių akademikai yra pagau-
ti tarp dviejų pasaulių — do-
mėjimosi lituanistika ir profes-
nių įsipareigojimų. Nesant tin-
kamoms sąlygoms, yra tik laiko
klausimas, kada ne vienas turės
padaryti sprendimą pasitraukti
iš aktyviai besireiškiančių gre-
tų.

Toliau jis pateikė savo asmeni-
ką nuomonę, kas sudaro lituanis-
tiką ir kam Katedra turėtų būti
skirta. Anot jo, turėtų būti siekia-
ma lietuvių kalbos ir literatū-
ros katedros, nes šios dvi sritys iš
esmės reikalauja lietuvių kalbos
pažinimo, o tuo tarpu kitos sritys
yra įmanomos ir be gero lietuvių
kalbos mokėjimo.

Apie etninių grupių sukurty-
katedrų pavyzdžius ir apie kon-
krečias galimybes pakalbėti buvo
pakviestas Leonas Raslavičius. L.
Raslavičius prieš maždaug me-
tus buvo pakviestas Pasaulio Lie-
tuvių Bendruomenės valdybos
ištirti katedros steigimo galimy-
bes įvairiose šiaurės Amerikos
universitetuose. Jo platus prane-
šimai buvo išspausdinti "Drau-
go" kultūriname priede...

Iš pradžių L. Raslavičius per-
davė katalikų mokslo akademi-
jos pirm. kun. Antano Liūmos,
SJ, laiku gautą nuomonę dėl li-
tuanistikos katedros steigimo.
Jis pranešė, kad kun. Liūma
pilnai pritaria katedros steig-
mui...

Toliau L. Raslavičius papasa-
kojo apie savo keliones po įvai-
rius universitetus. Jam ypač di-
delį įspūdį padarė ukrainiečių
įstaigos Harvardo universitete,
kur yra trys ukrainistikos kated-
ros ir vienas tyrimų centras.

Jis išreiškė ir savo nuomonę
apie įvairias galimybes. Anot jo,
yra trys rimti pasiūlymai: iš Ohio
State University (Ohio Valstybi-
nio universiteto), University of
Illinois at the Chicago Circle (Illi-
nois Universiteto Chicagoje) ir
Kent State University (Kent Vals-
tybinio universiteto). Siūlymai iš
pirmųjų dviejų universitetų yra
labai panašūs. Kaina Katedrai
įsteigti siektų maždaug 750.000
dol., iš kurių lietuviai turėtų su-
kaupti maždaug 600.000 dol. Li-
kutį sutelktų universiteto vado-
vybė, turbūt gavus paramos iš fe-
deralinės valdžios. Vienintelis
pastebimas skirtumas yra, kad
Illinois universitetas užtikrina lie-
tuvių sutelktiną sumą, o Ohio
Valstybinio universiteto siūly-
mą sąlygoja parama iš valdžios.
Kent Valstybinio universiteto siū-
lymas, anot Raslavičiaus, tuo
tarpu nepatenkina lietuvių porei-
kių, nes norima kviekti Katedros
vedėjus rotaciniu būdu.

Apie finansus kalbėti buvo pa-
kvieštas Lietuvių fondo tarybos
pirm. dr. Antanas Razma. Jis pa-
reiškė, kad Katedros idėja yra
siektina ir remtina, bet taip pat
yra "ketas rėšutas", reikalau-
jantis daug darbo ir pasisventimo
bei geros organizacijos finan-
sams telkti. Tačiau, vartodamas
Lietuvių fondą pavyzdžiu, už-
tikrino, kad lietuvių visuomenė
finansškai pajėgi.

Po pranešimų sekė diskusijos.
Prof. dr. Petras Jonikas pasidžiau-
gė iniciatyva ir pabrėžė, kad idėja
yra svarbi ir remtina. Jis primi-
nė praėjusius laikus, kuomet egzis-
tavo daug kursų, bet jie išnyko,
nes nebuvo tokios pastovios in-
stitucijos. Todėl reikia aukšto ly-
gio lietuvių kalbos ir literatūros
Katedros, nes santykis tarp tautų
bės ir kalbos yra gyvybinis ir pa-
grindinis.

Dr. Viktoras Stankus perskai-
tė JAV LB Kultūros tarybos pa-
reiškimą, kuriuo buvo nusistaty-
ta, kad L. Raslavičius neaplen-
kė Kent valstybinio universiteto,
kai universiteto vadovybė siūlo ge-
resnes sąlygas, negu Ohio Vals-
tybinis universitetas arba Illinois uni-
versitetas Chicagoje.

L. Raslavičius atsakė, kad jam
buvo pavesta ištirti galimybes įvai-
riuose universitetuose, ir atlikęs tą
darbą kur skambindamas te-
lefonu.

Pedagoginio lituanistikos insti-
tuto atstovas Jonas Dainauskas
pateikė Instituto dėstomojo per-
sonalo nuomonę. Institutas remia
Katedros idėją, jeigu Katedra bus
savarankiška ir nepriklausoma
institucija.

Dr. Tomas Remeikis pastebė-
jo, kad iš tikrųjų visoms specia-
lybinėms yra galimybių pasireikšti
akademinėje pasaulyje, ir abe-
joja institucijos mokymo funkci-
jos reikalingumu. Jo nuomone, rei-
kalingiausia yra tyrimų centras,
kur būtų daromi istorijos ir so-
cialinių mokslų tyrimo darbai.

Ne visos pastabos buvo optimis-
tiškos. Dr. Ferdinandas Kaunas
pastebėjo, kad bus sunku tokias
išlaidas pateisinti. Be to, jis pabi-
jojo, kad pinigų rinkimas Kated-
rai kultūriniais reikalais pa-
kenks, nes, anot jo, lietuvių visu-
menė kultūriniais reikalais jau
ir taip šalta.

Bronius Nainys pastebėjo, kad
idėja yra kilni, bet suabejojo, ar
bus galima ją įgyvendinti. Visu-
menėje trūksta noro dirbti, nebė-
ra entuziazmo.
Bronius Juodelis, kuris anks-
čiau abejojo Katedros reikalingu-
mu, pareiškė, kad Katedra yra
būtina sovietų mokslo klastojim-
ams atsverti. Jis pridūrė, kad dar
bas neatidėliotinas. Vilijus Dun-

dzila, studijuojas lituanistiką Illi-
nois Universitete, sakė, kad bai-
mė, jog Katedroje nebus studen-
tų, nepasitvirtins, nes yra daug
studentų, kurie nori lituanistiką
studijuoti.

PLB pir. Vytautas Kamantas
susumavo posėdžio eigą ir prane-
šė, kad PLB valdybos rėmuose
yra įsteigta iniciatyvinė grupė Li-
tuanistikos katedrai steigti. Ta
grupė sudarys akademikų komi-
siją, finansinę komisiją ir infor-
macijos komisiją. Grupei vado-
vauja valdybos narys Romas Sa-
kadolskis.

Prof. Rimvydas Šilbajoris, sutik-
damas su V. Kamantu ir kitais,
pabrėžė, kad klausimas yra neati-

dėtinis, ir išpėjo, kad yra pavojin-
ga "eiti į pogrindį" — atsikirti
nuo akademinio pasaulio — ir
tenkintis visiškai savarankiškais
institutais, kurie neturi platesnio
akademinio pripažinimo.

Lr.

JURGIS JANKUS Anapus Rytojaus Romanas

296 pusl. Išleido ATEITIS 1978.
Spaudė "DRAUGO" spaustuvė. Ap-
lankas autorius. Kaina su persiun-
timu \$7.73.

III. gyv. pridėda 5% valstijos
mokesčių.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad
gruodžio 23 d. Omahoje mirė mūsų mylima Motina

A. + A.

Petronėlė Šukytė - Reškevičienė,

sulaikusi 88 metų amžiaus. Palaidota šeštadienį, gruodžio
27 d. iš Omahos lietuvių Šv. Antano bažnyčios.

Nuliūdę lieka: dukrė Birutė Lake su šeima, sūnus
Albinas Reškevičius su šeima ir daug giminų Amerikoje
ir Lietuvoje.

Brangiam vyrui ir tėveliui, žymiam visuomenės
veikėjui

A. + A. STASIUI LUŠIUI mirus,

žmonai MARIJAI, dukterims IRENAI VEITTIENEI ir
VIDAI PENIKIENEI ir jų SEIMOMS reiškiamo gilią
užuojautą ir kartu liūdime.

JONAS, JADVIGA, VYTAS IR RŪTA
DUNCIAI

A. + A.

JOKŪBUI BALTRAMONAIČIUI

mirus, jo seseris ELENA ir BRONIŲ DUBAUSKUS, MA-
TILDA BARŠKEVIČIENE, broliui AUGUSTINĄ ir JUO-
ZĄ bei jų artimuosius giliai užjaučiame.

ADA IR EDVARDAS ZEMAITAIČIAI

Mielam bendradarbiui, ilgamečiui Grand Rapids Litu-
anistinės mokyklos vedėjui, visuomenininkui ir kultūrinin-
kui

A. + A. PRANUI TURŪTUI mirus,

reiškiu nuoširdžią užuojautą dukrai EGLEI, uošvei LIU-
DAI RAUBIENEI ir kitiems artimiesiems.

VYTAUTAS JONAITIS

Antanas Rubšys

RAKTAS I NAUJĄJĮ TESTAMENTĄ
(Antroji dalis)

Knygoje yra 10 skyrių: Bendrija išeina į pasaulį, Bendrija
organizuoja, Bendrijos hierarchinė santvarka, Bendrija kovos
lauke, Bendrijos maldos ir dora, tikrasis Dievo garbinimas, Tikoji
Dievo tauta, Naujasis gyvenimas, Bendrija Pasaulinėje istorijoje,
Bendrija ir amžiaus pabaiga. Kietai viršeliai, 424 pusl. Išleido
Kriščiūnų gyvenime. 1979. Kaina su persiuntimu \$9.75. Illinois
gyventojai dar pridėda 45 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

AMBER

The Golden Gem of the Ages

By PATTY C. RICE, Ph.D.

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną
atžymėjimą už savo darbus. Šioje knygoje ji aprašo apie
GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gin-
tarą, o dalį iliustracijų sudaro iš GIFTS INTERNATIONAL-VAZNE-
LIŲ krautvės rinkinio. Daktarė gintaro reikalu lankėsi Lietuvoje
ir kitur.)

Knyga didelio formato, 290 pusl., kietai viršeliai. Graži dovana
kiekvienai progai.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York,
kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su
persiuntimu \$28.10. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.62 valstijos
mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

DRAUGAS, pirmadienis, 1980 m. gruodžio mėn. 29 d.

5

A. + A. STASIUI LUŠIUI mirus,

gilią užuojautą reiškia žmonai MARIJAI, dukterims IRE-
NAI VEITTIENEI, VIDAI PENIKIENEI ir jų SEIMOMS.

GRAŽINA IR DOMAS KRIVICKAI

REGINA VILIAMIENE

ALEKSANDRA IR ROMUALDAS ZALUBAI

A. + A.

Irenai Daugirdaitei - Nekienei

mirus, vyrui LEONUI su SŪNUMIS, broliui JURGIUI su
SEIMA bei visiems giminėms ir artimiesiems nuoširdžią
užuojautą reiškia

ALEKSANDRA IR EUGENIJUS
LIKANDERIAI

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių, Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. Rēpublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× „Draugo“ atkarpo Anšlavo Eglė apysaką „Daiktai“ šeštadienį baigėme spausdinti. Šiandien pradėdame naują atkarpą — Juozo Toliusio „Pa-veikslas užėjo“.

× Dariaus — Girėno lietuvi- nėje mokykloje Kalėdų atosto- gos baigsis ir pamokos prasidės šeštadienį, sausio 10 d.

× Aleksas ir Elžbieta Šatai, Cicero, Ill., sveikina visus drau- gus ir pažįstamus su šv. Ka- lėdom ir Naujais 1981 Metais. Vietoj kalėdinių kortelių au- ko- ja „Draugui“ 25 dol.

× P. Butkuvienė, Cleveland Heights, Ohio, šv. Kalėdų pro- ga užprenumeravo vieneriems me- tam vienam asmeniui „Drau- gą“ kaip kalėdinę dovaną. Gra- žus pavyzdys. Dėkojame už naują skaitytoją.

× Stanley Bartkus, Detroit, Mich., per mūsų spaudos platin- toją Vyt. Čižauską užsiprenu- meravo vieneriems metams „Draugą“ ir įteikė 10 dol. au- ką. Sveikiname naują skaityto- ją ir nuoširdžiai dėkojame už auką.

× Juozas Mikonis, Richmond Hts., „Draugo“ mėcenasas, vi- suomenininkas, siųsdamas pre- numeratos mokėstį už 1981 me- tus pridėjo 25 dol. spaudos sti- prinimui ir 5 dol. už kalėdines korteles. Mielam rėmėjui nuo- širdus ačiū.

× Dr. Stasys Ankudas, Balti- more, Md., už kalėdines korte- les atsiuntė 15 dol. auką. Nuo- širdžiai dėkojame.

× K. Bačauskas, Woodhaven, N.Y., užsiskė naujaušį lei- dinį ir pridėjo 5 dol. už kalėdi- nes korteles.

× Andrius Laukaitis, Lemont, Ill., mūsų bendradarbis, prate- sdamas prenumeratą pridėjo 10 dol. už kalėdines korteles, ka- lėdinių ir auką. Nuoširdus ačiū.

× Liet. Mot. Fed. Chicago Klu- bas rašo: „Suprasdamos ir įvertindamos Kronikų didelę reikšmę vergaujančiai Lietuvii tautai, sveikina jų leidėjus šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga, ir siūnia bent mažą dovanėlę jų leidimo išlaidoms sumažinti“. L.K.B. Kronikams leisti sąjunga širdingai dėkoja už sveikinimus ir už 50 dol. auką. (pr.).

× Šie Illinois valstijoje gyve- nantys asmenys paaukojo JAV Lietuvii jaunimo sąjungos Gy- nimio fondui: 300 dol. — dr. A. B. Gleveckas; 50 dol. — Daina E. Kojelytė, Algis Kiudalas, Ra- dia Šumskytė; 40 dol. — A. Raz- ma, A. Sležas, P. Kisieliū; 30 dol. — Jonas ir Anelė Juodval- kiai; 25 dol. — Vytautas Šoliū- nas, Marija Varnas, Alexander ir Frances Laučka Domanskas, dr. Rimvydas ir Giedra Sidriai, Mary Vizgirda, Alfonsas ir Valė Klinaik, Kęstutis Trimakas, Jo- seph ir Vida Melai, Raminta ir Algirdas Marchertai, dr. Augus- tinas Laučis; 20 dol. — Anthony ir Ona Juodvalkiai, A. Norkus, Antanas ir Leokadija Tverai, Justina Nausėdienė, George ir Ona Damai, Juozas Vainelkis, Peter Juodikis, Anicetas Griga- liūnas, Algis ir Theresa Kazlaus- kai, Jurgis ir Liuda Butikai, Vntuolė ir Juozas (Masuliai), Vntuolė ir Genovaitė Muso- niai; 15 dol. — Oscar Kremeris, Vida Tumasonienė. JAV LJS Valdyba nuoširdžiai dėkoja už paramą. (pr.).

× NAMAS PIRKTI PA- SKOLO duodamas mažiaus mė- nesiniais įmokėjimais ir prie- namais nuosimėdais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× Paul. D. Balčiūnas, Mission Viejo, Cal., atsiuntė „Draugui“ auką 10 dol. ir 2 dol. už kalė- dinių, Povilas Šimoliūnas, Chi- cago, Ill., pridėjo prie prenume- ratos taip pat 10 dol. auką. Dė- kojame.

× Pratešdami prenumeratą pridėjo 5 dol. auką: Laima De- gutis, Juozas Damašis, Vladas Žemaitis, Alfonsas Jaras, P. Klimavičius, E. Balasaitienė, J. Girdauskas, B. Balčiūnas, J. B. Bartkus, Frank Daniel, Ona Ba- rauskas, Pranas Jančiukas, A. J. Kubilius ir Juozas Burniaus- kas — 4 dol. Nuoširdžiai dė- kojame.

× J. Cadzow, Okron, Ohio, už kalėdines korteles atsiuntė 10 dol. Mikas Klimas, Thompson, Conn., taip pat 10 dol. širdin- gai dėkojame.

× Vladas Stropus, Chicago, Ill., atsiuntė 8 dol. Po 5 dol. už kalėdinių ir korteles — Justinas Siugžda, Brooklyn, N. Y., ir Vincas Benokraitis, Cle- veland, Ohio. Už kalėdinių — Aurelija Ivinskienė — 5 dol. Nuoširdus ačiū.

× Al. Eitūtis, iš Chicago, už kalėdinių ir korteles pridėjo 8 dol., S. J. Paplauskas, Los Angeles, Cal., — 3 dol. už korteles ir 2 dol. už kalėdinių. Anta- nas Biržys — 2 dol. auką. Vi- siems malinus ačiū.

× Pranas Mickus, Longueuil, Qc., Kanada, mokėdamas pre- numeratą, pridėjo 5 dol. už ka- lėdines korteles ir 10 dol. auką spaudos stiprinimui. Nuoširdus ačiū.

× Rožė ir Kazys Ražauskai, Dearborn Hts., Mich., apmokė- dami prenumeratą, paskyrė „Draugui“ didesnę auką ir kar- tu palinkėjo visam štabui links- mų švenčių. Dėkojame už lin- kėjimus ir auką.

× Kun. Antanas Kardas, New York, N. Y., už kalėdines korte- les atsiuntė 15 dol. ir palin- kėjo linksmų švenčių. Nuošir- dus ačiū.

× Kun. Antanas Sabas, Church of Christ the King, Sud- bury, Ont., Kanada, atsiuntė 25 dol. auką su linkėjimais: „Nuo- širdžiai sveikinu „Draugą“ šven- čių proga ir linkiu jums dar il- gai lietuvių lankyti ir stiprinti religinėje tautinėje dvasioje“. Ačiū už linkėjimus ir auką.

× Domas Vaičius, Hudson, New York, atsiuntė kartu su prenumeratos mokėstiu 5 dol. už kalėdines korteles ir dar pridė- jo 20 dol. auką. Mūsų mielą skaitytoją išrašome ir garbės pre- numeratorių sąrašą ir nuošir- džiai dėkojame už paramą.

× Inž. Mečys Krasauskas, South Pasadena, Fla., Marija Edelis, Phoenix, Ariz., Vincas Bartuška, Willough by Hills, Ohio, ir Salomėja Nikant, Hot Springs, Ark., prie prenume- ratos mokėstio pridėjo po 10 dol. auką. Širdingai dėkojame.

× Šie asmenys, gyvenantys Illinois valstijoje, paaukojo JAV Lietuvii jaunimo sąjungos Gy- nimio fondui: 10 dol. — Algis A. Regis, Vyt. Petrauskas, Vyt. ir Aldona Cepeniai, Evelyn ir Bru- no Masiokai, Mary B. Cernius, Bronius Andriukaitis, Kazys Barzdukas, Kostas Juškaitis, Antanas Kareiva, Birutė Vinda- šienė, Jonas Vinciusas, Henri- kas ir Ilona Laučiuviai, Vlado- vas Orvidas, U. ir J. Balskai, Anatolija Kazanauskas, Feliksas Kasparas, J. ir L. Dainauskai, Apolinaras Bagdonas, Juozas Baužys, J. Šoliūnas, R. Jauto- kas, A. Grincevičienė, S. Džugas, A. Kairys, M. Sodonis, B. Juo- delis, Vl. ir R. Stukai, Abro- maitienė, Tadas Varanka, Ray- mond ir Laima Kinderiai, Vero- nika ir Alfonsas Galiai, Petras Jadviršis, A. Paskoris, Vanda Milavickas, Juozas Steponaitis, S. Bražionis, Antanas Giniotis. JAV LJS Valdyba dėkoja už paramą. (pr.).

Is S. Kudirkos šuolio į laisvę dešimtmečio minėjimo New Yorke. Soleni- zantas Kudirka, LFB NY sambūrio sekretorė R. Alinskienė.

Nuotr. Vyt. Maželio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

RAŠYT. MARIUS KATILISKIS ATSIŠVEIKINTAS IR PALAIDOTAS

Rašytojo Marius Katiliškio mirtis gruodžio 17 d. čekie- čiu ir visos, išėjusios literatūros bičiulis jaudinančiai pribloškė. Asmeniškai daug kas jį pažinojo, rašytojas nebuvo atskėjęs nuo gausių Chicago kultūrinių pa- rengimų, daugelio visu matytas ir skaitytas. Todėl nenustabu, kad gruodžio 19-tos dienos vaka- re Lemonte ir Gerharz laidojimo koplyčia, kurioje velionis buvo pašarvotas, jo atsisveikinti susi- rinko didelis būrys bičiulių, paži- tamų, jo rašto skaitytojų iš visos plačiosios Chicago, iš Amerikos ir iš Kanados.

Atsisveikinimo su velioniu va- karą pravedė JAV LB Vidurvaki- rių apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis. Jautrus buvo momen- tas, kai jis pirmiausia prie rašy- tojo karto uždegė Lietuvos bite- lių sušėto vasko žvakę, velioniai atsiųstą sesers iš Lietuvos. Kazys Laukaitis velionį atsisveikino Lietuvių Bendruomenės vardu, pabrėždamas, kad Marius Katil- skis su visa savo šeima buvo uolūs Bendruomenės nariai, ir Bend- ruomenė giliai užjaučia šeimą ir pati liūdi, rašytojo netekusi.

Santaros - Šviesos vardu atsi- sveikino dailininkas Algirdas Ku- rauskas, ryškindamas velionio žmogiškuosius ir kūrybinius bruožus, taipgi prisimindamas asmeniškuosius savo kontak- tus su rašytoju bendruomenėje gy- venimo vingiuose.

Lemonto Balfo skryiaus vardu atsisveikino D. Misulius, pabrė- ždamas Katiliškį šeimos talką Balfui ir paties velionio buvimą su visais šioje šeimyniškoje Le- monto lietuvių kolonijoje.

Paskutinis su velioniu rašyto- ju vardu atsisveikino Kazys

× Vincas Levickas, Crownsville, Md., pratešdamas prenu- meratą, pridėjo 12 dol. auką. Širdingai dėkojame.

× Janina Janulevičius, Chi- cago, Ill., atsiuntė 8 dol., O. Si- monitis — 6 dol. Po 5 dol. — Jeronimas Landsbergis, Česlo- vas Kiliulis, Petras Duoba, Pe- tras Kausteklis. Po 4 dol. — Iz. Girdziuskauskas ir Jurgis Genčius. Visiems širdingai dėkojame.

× F. Mikuckis, Davis, Cal., ir Richard Kuchinskas, Los Angeles, Ca., atsiuntė už ka- lėdines korteles po 10 dol., Algis Kiudulas, Chicago, Ill. — 8 dol. Širdingai dėkojame už aukas.

Bradūnas, kuriam gyvybė ir mir- tis tarsi garbės sargyba budi prie rašytojo karto. Sveikinimą ir šeimai užuojautą baigė eilėraš- čiu, dedikuotu Mariui Katiliškui ir parašytu jo mirties diena.

Rašytojo laidotuvis įvyko gruodžio 20 d. (šeštadienį). Iš koplyčios rašytojo karstas buvo nuvežtas į šv. Alfonso bažnyčia Lemonte. Bažnyčioje šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė lie- tuvių jėzuitų provinciolas kun. Leonas Zaremba. Jisai velionį taipgi atvyko išleisti su malda iš koplyčios ir palydėjo į Lietuvii tautines kapines. Minia žmonių gaudžiai atsisveikino su rašyto- ju kapinėse, palikdama jį amži- nam poilsiui ažuolo ir usio pa- unksmėje.

ŠAULIŲ KŪCIOS (Ispūdžiai)

Gen. T. Daukanto jūrų šau- lių kuopa šių metų gruodžio 20 d. 7 val. vakare surengė Vyčių salėje Kūčių vakarienę, kurioje gausiai dalyvavo (apie 140 as- menų) kuopos šaulių su šeimomis bei kvietinių svečių. Laimel, buvau ir aš pakviestas garsaus Brighton Parko fotografo P. Ma- lėtos. Asmeniškai išpūdžiais čia ir noriu pasidalinti.

Dar prieš 7 valandą pravė- riau Vyčių salės duris ir apstul- dau nuo grožio, spinduliuojančio iš salės. Įžengus vidun, sustabė tokia ponia, ir graži ir nepikta. „Ar atsiėšėte dovaną?“ — staiga paklausė. — „Kam.“ — sakau. — „Ogi pačiam sau“, — atsakė. — „Aš sau dovanų nedova- noju“, sakau, — „aš nusiperku“.

Kalėdų Senelis atsidavdo dovaną Krūtelėjau, kai susidūriau stai- su stiprios išvaizdos vyru šaulio uniformoje, bet be šauti-

vo tik su draugišku žypsniu. Pa- galiau sužinojau, kad jo pavardė V. Uta, gi tos mielos ponios, kimbančios dėl dovanų, yra A. Kuzmienė. Abu jie priima ir informuoja atvykusius. Vargo ne- buvo surasti bičiulį fotografą ir jo draugus, bet nesugebėjau su- sipažinti su tiek daug vienodai gražių moterų. Bičiulis nesiteikė pristatyti, o aš nedrįstu jų pa- klausti — kurios tikros ponios ir kurios ponios našlės. Vėliau pa- aiškėjo. Salėje duslus užsėjęs, nes svečiai renkasi, sveikina, bu- čiuojasi ir užima vietas prie sta- lų. Kalėdų eglutė apkabinta mez- giniais ir šiaudinukais, pagamin- tais darbsčiųjų šaulių ranko- mis. Po ją daug dovanų ir vie- name šone pristatytas nedidelis stalukas, apdengtas tautodailės audiniu. Ant jo koplytėlė ir ne- uždegtos 5 žvakės. Stalai „lūž- ta“ apkrauti Kūčių valgiais, „Dje- vo pyragais“ (plotkelėmis) bei papuosti žvakėmis ir eglutės šake- lėmis. Viskas skoninga, šventiš- ka. Nuotaika linksma. Kažkas šaukia per stalo ilgį: „Kokios čia jūrininkų Kūčios salėje, kodėl ne laive?“ — Kitas, ne mažiau juo- kaudamas, atkerta — „Ar negir- deji, juk laivas nusukdo prie Irano krantų, gelbėdamas ame- rikiečių įkaitus...“

Garsiakalbio padėdamas, pra- byla Edm. Vengianskas, kuopos pirmininkas. Trumpai apibūdina Kūčių tradicijas, atsišveiktis iš Lietuvos, pasveikino seses ir bro- lius šaulius bei svečius. Pakvies- tas V. Uta perskaitė įdomų ir prasmingą „Tėvynės prisimini- mų“ poetinį tekstą.

Su iškilminga ir gedulu supa- ma nuotaika sekė žvakučių užde- gimas tokia tvarka: 1. už tėvy- nės laisvės kovose žuvusių ka- rierių, šaulių ir partizanų — žva- kutę uždegė B. Budraitis. 2. už mirusių kuopos narius — Anta- ną Kulikauską, Joną Klimą, Alfa- ną Paukštį, Antaną Dobilą, Petrą Lengviną, Rimą Utiarę ir My- kolą Mikėną uždegė V. Galeckas. 3. už pavergtą tėvynę Lietuvą — J. Mikulis; 4. už išstremtuosius ir kenčiančius seses bei brolius koncentracijos lageruose — A. Janušauskienę; 5. už lietuvių jū- reivius plačiuose vandenynuose toli nuo tėvynės krantų — žva- kutę uždegė jūrų kapitonas B. Krikštopaitis. 6. Kalėdinę eglu- tę žiebė pulk. K. Dabulevičius.

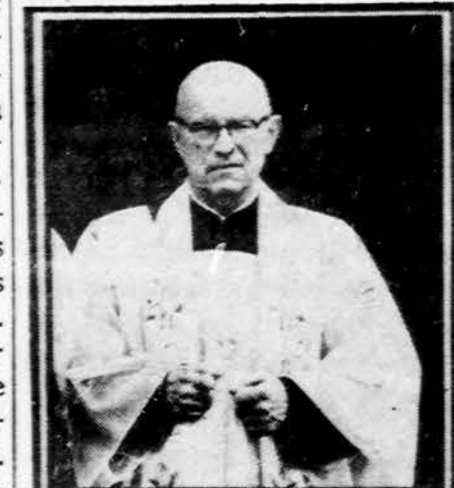
Tėvas Zaremba, jėzuitų pro- vinciolas, palaimina Kūčių stalą ir visus dalyvius gražiomis minti- mis. Prasidėjo sveikinimai žodžiu. Pirmasis prabilo T. Zaremba, po to P. Leonaitienė — birutiniukų vardu, pulk. Dabulevičius, ramo- vėnų, po jo prabilo jūrų kapito- nas B. Krikštopaitis ir J. Mikulis, Cicero šaulių kuopos (jūrų) pi- mininkas.

Soliste ir poetė I. Petrauskienė perskaitė savo kūrybos du eilėraš- čius, padainavo solo ir suorgani- zavo bendrą visiems kalėdinių giesmių giedojimą. Iš gatvės įpuolė vidun, garsiai skambindamas varpu, šokinėda- mas, vikrus baltbarzdis Kalėdų Senelis ir dalino dovanas, sudėtas po eglutę. Tada man paaiškėjo, kodėl reikėjo dovaną atsiėsti. Tos dovanos buvo padėtos po eglutę, o atnešusiems jas, buvo ište- kti numeriai. Pagal tuos numerius Kalėdų Senelis atsidavdo dovaną Krūtelėjau, kai susidūriau stai- su stiprios išvaizdos vyru šaulio uniformoje, bet be šauti-

kas ir įdomus dovanų pasikeitimo būdas. Judrus Kalėdų Senelis — V. Zinkus ir jo asistentė A. Kuz- mienė labai vykusiai tą procedū- rą atliko. Svečias

IŠ ARTI IR TOLI OKUP. LIETUVOJE

— Baltiečių Instituto Stock- holme delegacija, pakviesta Es- tijos Mokslų Akademijos, lankė- si Taline, Rygoje ir Vilniuje. Ją sudarė instituto direktorius Imantas Rebanė, meno paskaitų vadovas Hans Leppas, Stock- holmo universiteto koordinaci- nio komiteto narys, ir skulpto- rius bei menotyrininkas Janis Brieditis. Susitikimą su svečiais iš Švedijos Vilniuje surengė „Tėviškės“ draugija. „Gimta- me Krašte“ paskelbtame prane- šime teigiama, kad buvo tartasi dėl kultūrinių ryšių plėtimo tarp Švedijos ir Lietuvos, dėl pasta- rosios mokslinekų dalyvavimo šeštoje konferencijoje, kurią Baltiečių institutas rengia Stock- holme 1981 m. birželio 5-8 d. Jos tema — „Dailės menas Baltijos šalyse, jo ryšiai tarp kraštų Skandinavijos ir Baltijos srity- se“. Idėtos nuotraukose ma- tyti Vilniuje įvykusio pasitari- mo dalyviai, P. Petronis, tauti- nę juostą uždedantis I. Rebanė. „Gimtasis Kraštas“ cituoja I. Rebanės pareiškimą: „Esame patenkinti įdomia viešnagės pro- grama. Mes suprantame, kad Pabaltijo tautų kultūros šaknys, jos rtydiena kuriama čia, jūsu kraštuose, todėl ir ieškome ryšių su jumis. Juos plėtoti, mano- me, padės Stockholmo universi- to kuriamas mokslinis centras Pabaltijo tautų kultūrai ir isto- rijai tyrinėti“.

— Kun. Bronislavas Jareckas, miręs spalio 15 d., palaidotas Joniškio bažnyčios šventori- uje. Buvo gimęs 1908 m. sausio 5 d. Pumpėnuose. Kunigavo Panevėžyje ir Naujamiestyje, Klebonavo Palevenėlėje, Juodupėje, Vabalninke ir Joniškelyje.

— Adomas Mickėvičius susi- lauks granitinio paminklo Vilni- uje, kur jam vieta numatyta se- namiestyje, trikampėje erdvėje prie Šv. Onos, Bernardinų an- samblų ir Vilnios. Paminklą baigia kurti skulptorius Gedim- nas Jokūbonis, pirmą eskizą pa- daręs 1979 m., laukiantis atke- liaujančio granito luito. Mintis įamžinti A. Mickėvičių Vilniuje jam kilo tada, kai kūrė Kaunui skirtą Maironio paminklą. A. Mickėvičiaus paminklas bus 4' m. aukščio, su jo figūra, atsiė- musia į skilusią koloną. Pasak G. Jokūbonio, ta kolona turi dvejopą tikslą: užtikrinti sto- vinčios figūros kojų išilaiky- mą ir išryškinti paties poeto dvylypumą, susietą su Lenkija ir Lietuva. Būsimo paminklo aikštės struktūrą paruošė archi- tektas V. Čekanauskas. Jon bus įjungtos lenkų skulptoriaus H. Kunos kelios prieškarinės Mic- kevičiaus paminklui skirtos gra- nitinės plokštės su reljefais, dabar gulinčios prie Vilniaus dailės instituto rūmų.

— Maskvos patvarkymu pa- daryti kai kurie pakitimai taip vadinamoje sovietinės Lietuvos vyriausybėje. Vytautas Vaza- linskas atleistas iš ministrų ta- rybos pirmininko pavaduotojo pareigų į pensiją. Jo vieton paskirtas Juozas Bernatavičius. Pavelas Kurys (rusas?) atleis- tas iš baldų ir medžio apdirbi- mo pramonės ministro pareigų. Atleistas ir sveikatos apsaugos ministras Antanas Kleiza. Bal-

dų pramonės ministro paskirtas Kazimieras Miniotas, sveikatos apsaugos — Jonas Plutikas.

— Kompozitorius E. Balsys sukūrė naują operą pagal vo- kiečių rašytojo H. Sudermano novelę „Kelonė ir Tilžė“. Diri- gentas J. Aleksa, režisierius R. Siparis, dailininkas F. Navickas. Vilniaus operos Indrės partiją atliko L. Kvasaitė, Anso — B. Tamašauskas, Bušės — V. Šiš- kaitė. Veiksmas vyksta Vilvi- kiuose, valtyje Nemune, Tilžės Jokūbo pašlyto parke.

— „300 kultūros paminklų“ — tokiu pavadinimu „Minties“ leidykla išleido knygą apie okup. Lietuvos kultūrinius paminklus. Pateikti senų ir naujų paminklų aprašymai ir nuotraukos. Kny- ga darytų geresnį įspūdį, jeigu joje nebūtų prikišta tiek daug bolševikiškos „kultūros“ pa- minklų, pastatytų pastaruoju metu, kurie su lietuvių kultūra nieko bendra neturi.

— Stiklo fabrikas Aleksote, prie Kauno, atšventė savo veik- los 50 metų sukaktį. Tai vienas iš seniausių įmonių okup. Lietuvoje. Šia proga buvo įkur- tas įmonės muziejus, kuriame, be kita ko, pateikti pirmieji fab- riko gaminiai ir gamybos prie- monės.

CHICAGOS ŽINIOS

PALIKO DUKTERI

Už užstatą paleista iš kalėji- mo Debbie Linton, 18 m., kuri savo 6 mėnesių dukrelę paliko lauke prie durų, kai oro tempe- ratūra tebuvo tik penki laipsniai. Praeiviai išgirdo kūdikio verksmą ir pranešė policijai. Kūdikis, susuptas į antklodę, šaltį teišbuvo apie 10 min. Ap- sigalvojusi motina grįžo, bet jau neberado kūdikio, kuris buvo nugabentas į švė. Marijos ligo- ninę Chicagoje. Tada Linton paskambino policijai, sakydama, kad jai reikia pagalbos rasti mergytę.

Advokatas

GINTARAS P. ŠEPENAS

Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTI

LIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, Mii- ngygoje.

„MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE“

Knyga yra tik teologinė. Ji dėl jo- mitų vietovių aprašymo ir dėl jo- gausios istorinės medžiagos tinka pe- siskaityti kiekvienam lietuviui, bes- dominčiam Lietuvos istorija ir vie- ovėmis. Knyga didelio formato, 440 psl. — kainos \$3.00 Galima įs įsigyti „Drauge“.

Sol. Praurimė Ragienė

dainuoja

YRA ŠALIS

14 skirtingų lietuvių kompoz- torių dainos ir arijos — 8 su stygi- nio kvinteto palyda, 2 su klari- neto partija papildoma ir 4 su for- tepijono palyda (Berzui, berzelui Gegutė. Dainos. Muzika ir gėlės. Sofijos maldos. Skamba, skamba kanklės. Nedvelk vėjelai. Yra šalis. Mylek lietuvių ir kitos).

Diriguoja: Arūnas Kaminskas. Plokštelės kainos su persiunti- mu — \$3.85. Illinois gyv. dar pri- deda 48 ct. Illinois vals. mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63 St. Chicago, IL 60629.

Dalis Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos Kūčių vakarienės dalyvių gru- džio 20 d. Vyčių salėje.

Nuotr. P. Malėtos